

Kijárat 100, 108, 249² számok

1883. XV. évfolyam.

1. szám.

Kedd, január 2.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasznos példányért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán a legelőször és utolsónak a legkevesebb 10 példányt kell megadni. Helyi hirdetések alkalmán a kiadóhivatalban, KUTASI IMRE könyvnyomdájában, valamint ZICHEMAN H. közv. iródszobájában is. Név nélkül vagy barmintellenl beklótt kértatok nem vétnek figyelembe. Kéziratok vissza nem adnak.

Téher	
0000	—
2169	10
11817	91
17782	—
12256	21

1883. január 2-án a folyó 11. számában a felzárkózott számla bizottság.

Érdekek alatt... MAN

és gyógyítás... GYULA

Értelem... Tisztelettel Miller Albert.

szemü Ko.	frt 3.—
szemü Ko.	2.—
25 darab	1.60
30 darab	1.45
40 darab	1.30
50 darab	1.25
100 darab	1.30
150 darab	1.15
200 darab	2.—
300 darab	1.75
400 darab	1.90
500 darab	2.30
600 darab	1.75
700 darab	1.75
800 darab	4.—
900 darab	3.45
1000 darab	5.—
1100 darab	3.75
1200 darab	4.—
1300 darab	7.—
1400 darab	2.30

Előfizetési felhívás

„DEBRECZEN” politikai, társadalmi és közgazdasági hirlap XV. évfolyamra.

A „DEBRECZEN” péntek és vasárnap kivételével mindennap megjelen. Rovataiban az érdekességre, jól értesültségre van a főszó fektetve. Lapunk állandó munkatársai a politikai részre: **Hojtsy Pál** orszgy. képviselő, **Hedry Bódog**, **Kiss Albert** orszgy. képviselő, **Komjáthy Béla** orszgy. képviselő, **Krisztinkovics Ede** orszgy. képviselő, **Kovács Pál**, **Kun Pál**, herczeg **Odascalchy Arthur** orszgy. képviselő, báró **Prónay Gábor** orszgy. képviselő, **Szalay Imre** orszgy. képviselő, **Szodorkényi Nándor** orszgy. képviselő, **Timkó József**, **Thaly Kálmán** orszgy. képviselő, **Tórs Kálmán** orszgy. képviselő, **Verhovay Gyula** orszgy. képviselő.

Szépírodalmi közleményeket a következő kitűnő írók tollából fogunk adni: **Ábrányi Emil**, ifj. **Ábrányi Kornel**, Dr. **Acsády Ignác**, **Bartók Lajos**, Dr. **Gozzdu Elek**, **Inczedy László**, **Kazár Emil**, **Komocsy József**, **László Mihály**, **Mikszáth Kálmán**, **Porzolt Kálmán**, **Roviczky Gyula**, **Szabó Endre**, **P. Szathmáry Károly**, **Telky Sándor** ezredes, **Könyves Tóth Kálmán**, **Tóth Béla**, Dr. **Váradi Antal**. Városi ügyekre és hírvivatunkra a leg nagyobb gondot fordítjuk. Ajánljuk lapunkat a n. é. közönség pártfogásába!

Előfizetési árak:

Egész évre	10 frt — kr.
Fél évre	5 — —
Negyed évre	2 — 50 —

Hirdetések a legutányosabb árk mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Tisztelettel kérem a t. olvasókat, hogy a lapra beces megrendeléseket mielőbb méltóztatassanak megtenni, hogy a szétküldésben akadály ne történjen.

Előfizetések és hirdetések a lap részére Debreczenben (Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház) KUTASI IMRE könyvnyomdájába küldendők. Helyben előfizetheti TELEGGI K. LAJOS és IFJ. CSÁTHY KÁROLY urak könyvkereskedésében is.

Debreczen, 1883. január 2.

Kutasi Imre,
a „DEBRECZEN” kiadója.

Boldog új élet!

Bizony nehezünkre esik leírni ezt a két szót. Nehezünkre, mert tudjuk, hogy nem egyéb oly csaképnél, minő a legtöbb esetben a hiu remény szokott lenni.

De hát az ember a szokás rabja, s kénytelenek vagyunk ma is akarva nem akarva hódolni a szokásnak.

Pedig, fájdalom, mennyi mindennek kellene átváltozni, átalakulni, ha valóban, szivünk meggyőződése szerint, s abban a hitben kívánhatnánk boldog újévet, hogy ez az új hazánkra nézve csakugyan boldog év is leend. Bár a jókívánság semmi egyéb mint üres formalitás, felfújt hólyag.

Politikánk rossz; társadalmunk meg van metélve; a polgári erkölcsök lazák, megvesztegethetők és vásárolhatók; pénzügyeink ziláltak, a tönk szélén állanak; az adófizető polgárok háta görnyedezik, s már már roskadozik. A felvidék hova hamarabb munkás kéz nélkül marad ha, elejét nem vesszük a kivándorlásnak.

Ily és ezekhez hasonló auspiciumok között kívánjuk felebarátainknak a boldog újévet.

És ha e sok bajon végig tekintünk, azt kérdjük, mért járult a nemzetre ez a sok csapás, és mi lesz e dolgok vége?

Oka a sok nyomornak, bajnak abban a kiegyezésben rejlik, melyet tizenhat év előtt oly nagy diadallal kötöttek meg. Akkor mindenki, kevés kivétellel az egész ország,

hosánát zengett a haza bölcsének. Ma már kevés kivétellel belátja minden józan ítélletű ember, legalább az, ki nem áll zsoldban, hogy reánk nézve egészen mindegy, akár Tis a Kálmánnak, akár Schmerlingnek hívják a minisztert, mihelyt az önkényesen kormányoz, s nem hazánk, hanem Ausztria érdekeit tartja szem előtt.

Pedig nálunk az alkotmány csak álarcz, semmi egyéb.

A kormánypárti többség és sajtó ugyan dicsőíti a miniszterelnök politikáját. Azt a politikát, amely ép oly csalfa külútszatra, mint a boldog újév kívánat. Olyan, mint a kívülről egészségesnek látszó piros alma, rothadt belseje. Ha ezt az almát sokáig hagyják állani magában is széthull.

Igy leszünk mi is ezzel a csalfa alkotmányosdi játékkal, melynek szülfése is corruptió, szeszegés elvétel volt, s mely amióta csak tenyész nem tett egyebet, mint a nemzet egyik jogát a másik után rabolta el.

Ennek a politikának a vége nem vezethet jóra, nem lehet egyéb, mint szétmállás, politikai bukás, pénzügyi tönk.

Nem lehet legalább addig, míg a nemzet lenem vetkezi közönyét, s újra nem kezd bizni saját jövőjében. — Hisz az írás azt mondja: »Az ember reményre van építve.« S bizony bizony jól mondja! Mert igaz, hogy sehohsem oly mindenható a kormány, mint épen nálunk, de azért nem szabad kétségbeesnünk. A kormány rendelkezésére áll a hadsereg, az úján forgat egy másik hadsereget, a hivatalnoki apparatust. S végre a legnagyobb ereje ép abban rejlik, amit a nemzetnek, ha élni akar le kell vetköznie: a közönség apathijában és közönyében, — mely által minden alkotmányellenes visszaélésre feljogosítva érzi magát.

Az utóbbi időben láttuk, hogy a kormány kísérletei semmiben sem szenvedtek hajótörést, s ha a Tisza kormány erre nézve ezután sem eszaktokzik számításában, akkor kívánhatunk ugyan boldog újévet, — de ezuttal jogunk van ép ugy szemébe is nevetni egymásnak, amint nevettek a római angurok, — midőn nem látta őket senki.

Nevethetünk, mert csak aki vak, s aki látni nem akar az nem látja, mint álálkodik a politikai háttérben a halál-sáppadt vigyorgó képe a reakciónak, — amely dolgaink menetét látva, — rettenetes ördögi rémkacajjal kiáltja: Boldog újévet magyar alkotmány! Boldog újévet! Ki tudja lesz-e még alkalmam gratulálni?

Hentaller Lajos.

Debreczen, jan. 2.

— **Kossuth Lajos iratai** negyedik kötetéből a Pesti Napló megkezdte a mutatóanyag közlését. Kossuth ez Irataiban az ezredes tünneppel is foglalkozik. Fejtegetve az európai viszonyokat, a fenegező helyzetből kivette tetve azt véli, hogy mire az ezredik betelik, talán más dolga lesz a magyarnak, mint a multat ünnepelni. Azonban — folytatja — a válság perce késhetik. De ekkor is egy más kérdőjel fog a multak sirjából kiemelkedni. Az ősz száműzött látni véli az Árpád számunkéró árnyékát, amint kérdi: meg van-e, ami nek megalkotását ünneplitek? Meg van-e a magyar állam?... Ha azonban nem az Árpád szelleme is — mert a halottak nem pörölnek — de a lelkiismeret föl fog támadni.

— **Mocsáry Lajos** az országgyűlési függetlenségi párt elnöke a karácsonyi ünnepek alatt meglátogatta választóit Halason, s a legszívesebben fogadtatásban részesült.

— **A képviselőház** a szünetek után, január 10 én legelőször is a felebbeszékről szóló törvényjavaslatot veszi tárgyalás alá. Azután az uszora törvény átalakításáról szóló javaslat kerül napirendre, a melyben hihetőleg hosszabb vita fejlődik ki.

Mit vár az ország Debreczentől?

(Levél a szerkesztőhöz.)

A helyzet s a körülmények szokták a szerepeket a közelet nagy színpadán kijelölni. E két tényező egyikre többet, másikra kevesebbet: a kötelesség érzete azonban, minden esetben egyenlő törvényeket szab a teljesítésre.

Hogy Debreczenre egy a hazafias mint a nemzeti közmívelődés s előhaladás terén nagyobb feladat hárul: ezt helyzetének tulajdoníthatja. Hogy az ország Debreczentől sokat vár: ezt helyzete mellett, a magyar történeti fejlődés körülményei indokolják.

Párizs, Franciaország fővárosa mellett egy Lyon egy Marseille, akár a közmívelődési akár a közgazdasági, akár a hazafias feladatokat tekintjük — teendő tudatának, teljes magaslátán áll, s a történeti fejlődés nagy mozanataiban erély, öntudata, kötelességérzete mi kívánni valót sem hagy fenn az köztudomás. Párizs, a főváros a francia állam szíve, szokták mondani: és még is egy Marseillenek jutott a feladat a nagy francia forradalom legkritikusabb pillanatában, hóseivel, kik a világhírűvé lett Marseillaisel rohantak Párizs falai közé: az emberi nem felszabadítását érlelő korszakot megdönthetlenné tenni.

Nem mondom, hogy Budapest már Párizs, s így Debreczen Marseille; de a hasonlat s példa, érthető körvonalakban alkotja meg mégis, habár szerényebb kiadásban, az öntudatos feladat követendő mértékét.

Debreczen Magyarország keleti részének, mintegy előszobája, s az országész emporiumának központja, ha lehet így mondani: fővárost. Nem verseny főváros Budapesttel, ennek értelme sem volna. Az emberi testben csak egy sziv lehet. De nem fontos önálló tényező e a testben a tüdő, a máj is stb. Az értelmes részek összhangzatos működéséből fejlődik aztán, az egészséges test is.

Igen, Debreczen Magyarország keleti részének a kulcsa, s az itt gyujtott világ hivatva van ama részre kiterjeszteni jótékony sugarait. Tekintsünk akár Bihar, Szatmár vagy Máramaros felé, — hol az állami erők még szunyadozásban, vagy épen ellenséges harcok küzdelmében vannak.

Az ő magyar erő ama zöme, mely Debreczenben van képviselve, biztosíték hogy, itt nemcsak hajótörést szenvedne minden idegen áramlat rohamra; de a lüktető ősi vér, mely minden izében magyar, arról is biztosít, hogy az idegen áramlatot hazafias szellemével, a határokon kiülré fogja szorítani.

Debreczen feladatát tehát helyzete, s ősi magyar jellege önkényt előírják, s annak betöltését várja az ország Debreczentől.

Előre törekvés minden téren. Felemelkedve a közmívelődés magaslátára, a közgazdasági tényezők kifejtésével, az anyagi biztosíték szilárd bázisán, a nemzeti függetlenség lobogóját van hivatva, s ez kötelessége — a jövőnek biztositani. Debreczen jövőnk fejlődésének is feltétele, a nemzeti aspirációk valóstítása. Itt mondá egy nagy bölcsész: »nagy dolgokat csupán eszmékhez való szigorú ragaszkodással visznek véghez.«

Az osztrák-közös-ügy szolgálatában élő Debreczen, nem lehet már csak egy nagy falu, sok embernek tömege, melyet a megélhetés ösztöne, de nem az élet magasabb reményeinek munkálása tart össze. Ily szolgálatban, Debreczen nem hogy nagy, de épen semmi eszmét nem képviselne, s nagy dolgokra, melyet helyzete s a körülmények irattak elő részére — teljesen képtelen lenne.

Egy történetíró mondja: hogy Marseille szabadság dalával, Párizs mellett, örök emléket biztosított magának ez emberiség történetében, szerény hazánk történetében, Debreczen is beírta már nevé, a halhatatlanok közé. Nagy feladat, de ez már az övé: hogy a nagy emlékek tábláján meg is tudja írni szép nevé. Tettek szólnak, s tettek biztosítják a jövőndöt. A legcsekélyebb porszem, mely hozzájárul a

biztosító alap szilárdításához, hasznos feladatot tölt be, s a hazának is szolgál.

Szodorkényi Nándor

Bécsi jubileum.

Bécs ismét ünnepet ült. Hatszázadik évfordulóját annak a napnak, amikor a fejedelmi család törzse a birodalmi székvárost meghódította.

A hatszáz uralkodási évből reánk háromszáznál több jutott. Biz ez sok a jóból. Több, mint a mennyire a hatvanezeredik quóra aránya szerint jogunk volna.

Bécs ünnepet ül, s csodálatos, mégis mogorva, duzzogó. Miért ne tenné? Hisz most ivadja van a jubileumnak. Alig mulik el nap, hogy egy két jubileumról ne írának a lapok. Jubilál a színész, ki tíz év óta rontja Thalia deszkáin a közönség izlését. Jubilál a fiskális, ki tizenöt év óta csavargatja az igazság nyakát. Ezüst lakodalmanak huszonegyedik évfordulóját üli az a házaspár, a melyek ez idő alatt mindennap hajba kapott. S így megy ez a végtelenségig.

Miért ne jubilálhatna Bécs is?

S miféle emlékeket kolt fel agyunkban ez a bécsi jubileum? Ha nagyon érzékenyek volnánk, — még ríva is fakadhatnánk a hírére és sirhatnánk, a mint sirt Xerxes, midőn vert seregének romjait szemlélté. A mikor azután jól kikeresgettük magunkat, akkor szellemi szemlélet tarthatunk azok fölött, kiknek sorsa hazánkéval össze volt kötve.

Ott látjuk első sorban a kegyes órgófót, kit Kun László magyar király inaugurált a Morva mezéjén császárrá. Jön ezután hosszú hosszú sora a küzdelmeknek, mészárlásoknak, s önfentartási harcainknak. A háttérben sötétlik Bécs-Ujhej, melyet meg Leopold mérgezett gyertyái sem képesek megvilágítani. Idébb Sobiesky hősi alakja, Kolonics erőszakoskodásai, a majthényi sik és a szatmári béke, a hét éves háború és a »vitam et sanguinem.« Még közelebb a mult század utolsó évtizedének magyar jakobinusai és a budai vérpád II. József, a magyarosodási harc s a pozsonyi diétán, s végre 1848. és Világos.

És mikor e gondolatok tömege végig rohan elmenkben, örülünk hogy végére érünk, s felsóhajtva kérdehetjük, mikor virrad már meg, s mikor fog a konkoly helyén tiszta buza virulni? Örülünk, hogy végére érünk, hisz megbűnhötte e nemzet már a multat és a jövőndöt.

Hajnóczy Lajos.

Gambetta meghalt.

Szomoru udjónsággal lepte meg az új év a szabadság és haladás barátait. Gambetta meghalt. Meghalt, nincs többé Gambetta, kiért annyian rajongtak és kit annyian gyűlölték nagyságáért. Kiszámíthatlan a ve zteség, mely Gambetta halálával különösen a francziákat érte. Személyes bátorság, puritán becsületesség, erély és higgadt megfontolás, ragyogó szónoki képesség bámulatos sokoldalú és alapos képzettség, nagy óriási tehetség, eszme gazdagság és meleg hazaszeretet párosult Gambettánál. Szülőitől nem örökölt vagyont, nevet, nem voltak összeköttetései sőt saját hazájában is olasz származása miatt, idegennek tekintették és mégis a büszke és hiu francziák között szorgalma, vasakarata és nagy tehetsége az ország leghatalmasabb emberévé emelték.

Hírnevet először mint ügyvéd szerzett, majd a parlamentben tűnt ki mint Napoleon kérielhetlen ellene, később seregeket látjuk őt ugyszólva teremteni az országba benyomuló német ellen, végre mint államférfit látjuk őt működni a legvállalóssabb körülmények között. Mint államférfi a haladás embere volt de nem az utpiáké. Előre tört s ezért gyűlölték a kiknek érdekében állott, hogy a régi előgok ismét feltámadjanak és a kik azt hitték, hogy minden ugy van jól mindég mint ahogy van, de nem volt barátja a mindénáron való változtatásoknak s ezért meg azok gyűlölték a kik mindent akarnak, csak a létezőt nem, vagy olyat is akarnak a zinek a célszerűsége legalább is nagyon kétes.

Mint miniszter megmutatta, hogy a hatalmat nem csinálnak, hanem csak eszköznek tekintette nagy czélok elérésére, a lajstromos szavazás kérdésénél, melytől nagy eredményeket várt sem igyekezett mesterséges többséget létre hozni és a parlamentben leszavaztat-

kívánására a levél postán fogadtatik el és továbbítatik. Ha ily levelek azonban külföldre szólnak és 50 gramot meghaladnak, kötelese a feladó azokat vámnnyilatkozáttal ellátni és mint kőpostaküldeményt feladni.

* **Ejli zene.** Krecsányi Ignác szingizgató új évjelen a színházi karszemélyzettel és a színházi zenekarral szerezade-ot adatott városunk polgármesterének.

* **Szilágy megye főjegyzőjévé** a szerencsétlen véget ért Rácz Lajos helyébe Kovács Lajos az Ermellekeről lett megválasztva 13 szavazattal többséggel Dr. Balázs Endrével szemben.

* **Az ünnep** miatt félbeszakadt előadások holnap kezdetnek meg városunk valamennyi tanintézetében.

* **Viszontüdvözet.** Ama száználküli sok jókivánatra, üdvözltem, melylyel az új év alkalmából megtiszteltetem, halmaz teendőim miatt egyenkint nem felelhetvén, ez uton mondok forró üdvözltem. — Debreczen, jan. 1. M a y e r Antal, a postahivatal főnöke.

* **Az emberlirtó.** A pálinkaivás általánossá vált már a közép körében. Oltóság folytán egy pár krajczárral is hozzá lehet jutni, s így nem csodálható, hogy oly roppant népszerűségnek örvendő. — Tegnap egy kisebb füszerkereskedésben egy napszamos szomjas to rokka! megjelenven, 6 krért pálinkát kért. Mídon megitta, így kiálto t fol egész elragadtatással: „Be áldott ta l á l m á n y ! Az isten áldja meg, aki kitalálta! T essék aztán arról álmodozni, hogy a nép fölvilágosítható a pálinka káros hatásáról!

* **A képkiallításról.** közlebbi számunkban fogjuk az ismertetés közlését megkezdeni, városunk egyik legilletékesebb szakferfiának tollából. Ez alkalommal felelőjük, hogy a képkiallítás ma aránylag kevesebben nézték, a mi, tekintve rosz időt, természetes is.

* **Az üncz kötelesek,** kik az 1863-ik évben születtek, s kiknek a védőtörvény 42-ik szakasza értelmében még mult év november haváig kellett volna jelentkezniök, a törvényes következmények terhe alatt komolyan figyelmeztetnek, hogy magukat a kapitányi hivatalunkat ügyszótálynál azonnal jelentkeznisíensnek.

* **A nögyéleti jelmezblára** városunk legintelligensebb körében nagy előkészületek történnek. A jelmez minták egyenest Párisból lettek megrendelve s jelmezöltözöketek oly nagy számban készítettnek, hogy előreláthatólag az idej jelmezbl fényben, pompában, csinban, felül fog mulni minden eddigit. A rendezés élen a nögyélet fáradhatlan és buzgó elnöknője V e r e s L á s z l ó n é urnó áll. A legnagyobb érdeklődéssel várjuk a szép táncvizigalmat.

* **Ez a fellebbezés.** X. ügyvédet hivatalból kinevezték egy házassági válópörben hivatalból házasságvédőnek. A törvénysek határoz és az ügyvéd beadja tizenötörös fellebbezését 25 forint munkadíj felszámítása mellett. (Az összegre nézve nem mernék megesküdni, lehet, hogy több, lehet, hogy kevesebb.) Elég az hozzá, hogy a védekezést a következő, különösen kiemelt és hangszólyozott tételekre basirozta: „Nem elég az az elvásra, hogy „ha a k a r o m v e m h e s , h a a k a r o m n e m v e m h e s . ” Az sem igazságos, hogy „a z a s s z o n y u v á l o g a t a l e g é n y b e n m i n t j u h á s z a p e r g ó b e n . ” Anyival inkább nem lehet az asszonynak igazsága, mert úgy gondolkodik, hogy „g o m h b á z , h a l e s z a k a d , l e s z m á s . ” A tizenötörös védekezésben szörl-szóra ez áll.

* **Fülvert szemöldök.** Már ilyen is van! Párisi tárlmány, az operáció több óráig tart s rendkívül kínos A patiens, a kinek vagy nincs szemöldöke, vagy nagyon ritka, egy székbe ül, a borbély aztán egy éles tűvel a szört keresztül vonja bőrén, majd illető hosszúra levágja, megkeféli s készen van a szemöld, melynek szépsége a természetes szemölddel is vetekedik. Legalább azt állítják a szemöld-készítő borbélyok,

más! Miért is neveznek „ördög hidjára“ nak, ha nem volna semmi veszedelme?

Már régi dolog, ember emlékezett óta beszélk, hogy a hid alatt éjfélok kísértetek járnak s a hol nappal a kiálló fekete sziklakon megtört fehér hullámok fehér habot vernek, ott éjjel sötét szellemek nyugtogatják karjaitkat a merész halandó felé, ki éjféli órákban arra vetődik. A sötét szellem eventink szedi adóját úgy szüret táján, mikor elkéssett szüretelők kissé vidám kedvben jönnek a hegyről lefelé. A hátra maradókat lerántja a gonosz a mélység fenekére s úgy elzug fölöttük hogy sikoltozásuk sem hallik fel onnan

Néhány hitetlen ember, — hol ne kerülne olyan, — azt állítja, hogy azok az emberek bizonyosan többet élveznek a szőlő levéből, mint a menyai a kedv felderítésére elég s ugy tántorodnak be a mélységbe; de a hitetlenek beszédjé nem ámitja el a jámbor embereket, kik a jó és gonosz szellemekben hisznek.

Klárka is hitt a jó és gonosz szellemekben. Igaza volt. A gonosz szellem ott leselkedett Miska mögött, követte mint az árnyék, zajtalanul a keskeny hegyi uton felfelé amint az ördög hidjánál lehajolt, hogy a part tövében azokból a csodaszép nefejcsékből szakítson, a rosz szellem nyomában termett s vállon ragadva őt, letaszította a mélységbe. . .

Másnap reggelre gyönyörű nefelejcsok-réta volt a kert kerítéséhez tűzve, s mikor Klárka korán reggel kiment virágait öntözni, ott találta a feloldozó szerelem jelét.

— Hát még nem történt baja! Hála legyen az Istennek.

Szinte haragudott magára, mért birt úgy aggodni, hogy lehet oly babonás, az éj sötéte hogy tehette oly félénk. Hisz ha nem ismer-tette volna Miska bátorságát, erejét, nem tette volna oly nehéz próbára! Szépen megköszöni

* **Egyház javára.** Az elmúlt évben a debreczeni református egyház javára igen szép folytak be adakozások. Ezek közt első helyen áll Szikszay József és neje ezer frtos adománya, kamataiban az elemi iskolai tanítók és tanítóknak jutalmára. — Pénzintézetek, vállalatok, társulatok s eg esek is nem buzgalommal járultak adományaikkal az egyház czéljainak előmozdítására.

* **Sziv nélkül.** A bécsi kórházban egy 23 éves varróon olyan gyermeket szült, kinek szíve a testen kívül volt. A csodaszülött azonnal meghalt.

* **Köpenyfordítás.** Tiszti Lajos, az „Alföld“ című lap szerkesztője, ki husz évig állt a lap élén, s igen sokszor erős cikkekkel irt a kormány ellen, — ott hagyta a lapot s a kormányparthoz csatlakozott. Ehez már csakugyan nem lehet magyarázatot írni.

* **Az árváknak.** Azon magát megnevezni nem engedő jeltővéje az árváknak, ez évben is újfent megemlékezett rólok, küldve hozzá 20 forintot helyes belátomásra bizva ez összegnek mire fordítását. En legczelszerűbbnek találtam ez összeget a legjobb árvák részére) egy mint: Tiszay Iza, Grün Etelka, Cseh Margit, Molnár Eszter, Mester Mari a takarékpénztárba tenni, buzdításul, és marandó emlékül, feles jeltővékre, Fogadja részemről is, az árvák nevében megemlékezése ért leghalásabb, legmelegebb köszönetem Kaeskovicsné.

* **Elveszett** egy veres szőrű him agár; neve „Kokó“ a szives megtaláló keretik szerkesztőségünkben jelentkezni, hol 5 frt jutalomban részesül.

* **A nagybecseroki** ref. egyház lelkipásztora Szalai József a legközelebbi mult egy hónap alatt a Nagy-Kunságot és környékét járta be egyháza érdekeiben, hol igen meleg fogadtatásban részesült, s igen szépen gyűlt a nagybecserokiek számára. Kisjászaláson gyűlt 500 frt körül. Turkevén 300 frt körül Török-Szent-Miklóson 200 frt. Karcagyon 185 frt. Kunhegyesen 187 frt. Madarason 160 frt. Tiszarofon 52 frt. Szépen mutatja ez a magyarok buzgó áldozat készségét.

* **Meglehetős csendben** folyt le városunkban az újévi ünnep. Jelentékenyebb kihágások a város területén sehol nem fordultak elő, még az ezen alkalommal pénzzel rendelkező cseléd-sereg is tartózkodott a botrányok előidézésétől, ugy, hogy a rendőri hivatalok ma mi följegyezni valót sem szolgáltatnak a lapoknak.

* **Gazda kör** czimmez H-Dorogon társadalmi egylet alakult, mely — mint minket értesítenek — tényleges működését felsőbb helyről megerősítéssel leendő alapszabályai kihirdetésétől fogja keltezni. Ez alapszabályok értelmében a „gazda kör“-ben hetenkint felolvasások, értekezések fognak tartatni. E dícséretremelő példát jó volna, ha minél több vidéki város követné s a helyett, hogy a polgárok kaszinókat s ehez hasonló más egyleteket alakítanak és tartanak fen, hol leginkább csak kártyázással töltik az időt, sokkal czelszerűbb lenne a fentebbihez hasonló irányú köröket és egyleteket létesíteni, melyekben a társadalmi életben szükséges szellemi ismeretek terjesztésére kellene a legfőbb gondot fordítani.

* **Sylvester** estéjét az év utolsó napján városunkban sok helyen igen kedélyesen ünnepelelték meg. A nyilvános mulatóhelyek látogatottak voltak, s nem egy kávéházban és vendéglőben, sőt magános háznál is vig mulatozással bucsuztatták el az ó-évet, mely sokakra szerencsés, sokakra pedig nem a legkedve zőbb volt.

* **Az utolsó vallomás.** Bautzen városában mult pénteken végeztek ki Bock háromszoros rablójokost. Az ítélet végrehajtása alkalmával következő érdekes eset fordult elő: Petri főállamügyész ép átadta volt az elíteltet

neki estére a virágot s megvallja, hogy már választott, előbb választott, mint ha egy virágot kapta, ezelőtt két héttel, vagy előbb is, régebben és a választott nem más, mint Miska.

Klári egész nap dalolt, mint a csalógány, nem birt jökdével addig a mig hire nem terjedt a faluban, hogy Fejeseknél vagy a gyzs, sőt Variák is fejeket vesztettek a fiuk miatt.

— Mi történt? mi történt? — Fejes Laczit felhalva találták ma reggel az ördög hidja mellett . . .

És Miska? — Eltűnt, — nem találják sehol! Klárikának elmúlt a jó kedve, reszketve bujt el a kertben, hogy keservét ne lássa senki.

— Meghalt, vége van; én öltem meg . . . De hát a nefelejts? Ki hozhatta ide, ha nem ő? Nem mondott le a reményről, hogy élve lássa kedvesét.

Bagos uram átlátta, hogy az ő kötelessége utánna járni a dolgoknak, mert ő bepillantotta a két legény szívébe, s az ő lánya oka mindenek.

Fejes Laczi eszméletre tért s bűnbánattal kivallotta, hogy Miska után leselkedve, tanuja volt a két szerelmes beszélgetésének, vetélytársát az ördög hidjánál meg akarta ölni, de az oly erővel lökte őt vissza, hogy ha-nyadt eset és egy köbe ütötte fejét. Azt hitte meghal, nem látott, sem hallott többé semmit.

Bagos uram a szomszéd faluban rákadát Miskára, a ki gyilkosnak tartva magát, nem akart Klárikának többé szeme elé kerülni, Bucsuképen átadá a nefelejcsét, mely az ördög hidja tövében termett. Csak akkor szánta rá magát a visszatérésre, amint bizonyos volt benne hogy Fejes Laczi felépül a bajából.

Mikor Klárka felesége lett, együtt mentek nefelejcsért, az ördög hidjához, de nem vezett oda egyikük sem! . . .

a bakónak, mikor ez merev szemmel rábámult Petrire, összerázódott és nyugtalanul feszkeldődni kezdett. Mikor a legények megkapták, kérdezte tőlük: „Nem szabad-e még néhány szót szólnom?“ Tagadó választ kapott. Mikor aztán tovább vitték, mentében visszafordult a ügyész felé, s esdő hangon kérte. „Szeretnék még néhány szót beszélni, államügyész ur!“ „Nem lehet!“ felelt ez. A közben már felhaladt a nyaktilóhoz vezető lépcsőkön s most újra szólt: „Még akarok valamit, hiszen még egy gyilkosságot követtem el!“ Az utolsó perczben hozzátoldotta: „Vulsnitzben, a kerétszi“. Tovább nem beszélhetett; a bárd lezugott és a következő pillanatban feje el volt vála zva törzsétől. — Azt hiszik különben, hogy Bock csak azért moundta el a dolgot, hogy elhalasztassa az ítélet végrehajtását.

* **Pályázat állomásokra.** A városi árvaszeki elnöki és az első számvevői állomások az 1883. január havi rendes biz. közgyűlés alkalmával betöltendőek lévén: ezen állomásokra pályázni kívánók alóirrott polgármesternél 1883 január 10-ik napjáig szóval vagy írásban jelentkezzenek. Debreczen, decz. 31. S i m o n f i m r e k i r . tan. polgármester.

* **A halott ingombja.** Weisz Berta budapesti lakosnőnek a napokban meghalt a férje. Mikor már ki volt a halott terítve, az özvegy egy pár hordárt fogadott, hogy adják rá a zsidó szertartástól megkövetelt ruhákat. Ölfőtetés közben azonban az egyik hordár meg látta, hogy a halottas ingbe gyémántköves gomb van téve, s azért jónak látta azért szépen zsenedugni, ugy okoskodván, hogy a szegény Weisznek a föld alatt gyémántköves ing-maga nélkül is édes lesz a nyugodalma, mig ő maga annak a gombnak még nagy hasznát veheti. Csak hogy a tolvajlásnak nem sokára nyomára jöttek. Mikor az asszony utólszor borult a halottra, észrevette, hogy az az inggomb, amelyet kegyeletesen vele adott a sirnak, nincs már meg. A temetés után megtette a rendőrségnél a jelentést, s a vizsgálat, melyet ennek következtében megindítottak, csakugyan sikerre vezetett. Nyomra a Färber-féle kávéházban akadtak, melyről tudva van, hogy mindenféle gyanús népség szokott benne megfordulni. Ott értesültek arról, hogy az inggombot egy Drach nevű hordár adta el egy ékszerész kereskedőnek 24 frtért. Menten elfogták a hordárt, aki azonban azt mondta hogy egy Weisz Bernát nevű pipakupak-készítő kapta a gombot. Ez meg ekképen vallott, hogy a gomb a meghalt Weisz egyik unokanővére révén került hozzá. A vizsgálat most ezen a nyomon folyik tovább.

TÁVIRATOK.

PÁRIS, január 1. (A „Debreczen“ eredeti távirata.) **Gambetta** ma éjjel éjfélok meghalt.

Budapest, jan. 1. (A „Debreczen“ eredeti távirata.) Az újévi tisztelgések ma délben megtörténtek. Az országgyűlési szabadelvű pártfőkereste Tisza Kálmánt. A szokásos beszédeket tartották.

Debreczeni színház.

(T. L.) Az újv színházban. Tegnap adatott: A SÁRGA CSIRÓ népszámt. Irtá: Csepreghi.

Az előadást új évi képlet előzte meg, mely valóban meglepő volt. A színpad belterületében mért óriási korona köztén a, 4 évszázak ábrázoló voltak élő alakokból, középben Csokonaival. A korona körül a hazánkbeli nemzetiségek voltak képviselve az összes nemzetiség által nemzetiségi öltözében. Felül pedig a felirat volt olvasható: Boldog új évet. A közönség mely feladásig töltötte meg a színház minden zugát. Krecsányit é a két gépmester, háromszoros kihívásban részesítette. Az előadás legérdekesebb mozzanatát azon körülmény képezte, hogy Németlné hosszas pihenés után ez alkalommal lépett fel először. A közönség e kedvenczt mindenkit meglepő díszléssel fogadta. A zajos taps mellett három szép koszorú lett ez estén, osztályrésze s a különben is tapsoló kedvében levő közönség hódító kedveséggel előadott népdalaink mindenikét megismételtette. Hangja — noha még mindig érezhető azon némi fátyolozottság — sokat tisztult s remélhetőleg rövid idő alatt visszanyeri a regibb üdeséget és erőteljességét. A többi szereplőkről terünk szük volta miatt ez alkalommal nem emlékeztethünk meg. Zsufolt ház.

GAZDASÁG, IPAR, KERESKEDELEM.

— **A szathmári ipar kiállítás.** — mint nekünk írják, tegnap délután zárartott be nagy ünneplésséggel. Este fényes társasvacsora rendeztetett a társaskör termében. A kiállítás anyagilag is fényesen sikerült, mert látogatóinak száma majdnem négyezerre rug.

— **Vásárra járok figyelmébe.** A föld-, ipar- és kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Jász-Nagykun-Szolnokmegye területéhez tartozó T i s z a - V á r k o n y községében minden kedden hetivásár tartassék.

Debreczen, 1882. decz. 28. A m. kir. helybeli dohánybevaltó hivatal értesítése nyoma a kincstár számára dohányt termelőknék szigorú alkalmazkodás végett tudomásokra hozatik; miszerint a dohánypalántokat az év folyamán már egyszer kihasznált, vagy takarmányföldbe, végre zöld ugarba ültetni szigoruan tiltva van. Debreczen város kapitányi hivatala.

A borülzet terén előforduló visszaélések ellenében a kormány törvényjavaslatot készít. Az „előforduló visszaélések“ tán nem finác szempontból értenek?

Ermelléki vasút. Kohner és Brüll czég benyújtotta az általa építendő vasutak terveit, a vasuti bizottság szükébb körű választmányá-

nak. Nevezett czég mérnökei legközelebb Székelyhidra érkeznek a székelyhid-érmihályfalvai vasut nyom-jelzése végett

Köbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok elntése. jan. 2-án.

A forgalom jelentékeny és csak néhány tétel 2 éves hizó került eladásra. Az üzlet szilárd irányát fenntartja. — Magyar urasági — öreg nehéz 60—61, fiatal nehéz 62—63, — közép 61½—62, könnyű 60—61, Szedett nehéz 59—60, közép 58—59, könnyű 56—57. — Romániai bakonyi nehéz 60—62½, átmeneti, közép 58—59, átmeneti, könnyű 56—57, átmeneti, eredeti nehéz — — — átmeneti, könnyű 54—55 átmeneti. — Szerbiai nehéz 59½—60 átmeti, közép 58—59, — átmeneti könnyű 56—57 átmeneti. — Hizó a vasutról mázsálva 53—56. — Az árak hizlatt sertések-nél páronkint 45 kl. és 4% levonással kilogramonkint értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adattak el, a vevőnek páronkint 3 arany forint, vám fejében, megtérítették.

Lisztüzlet. jan. 2. A lisztüzletről semmi újat nem mondhatunk. Az ünnepi csönd még nem változott és élénkebb üzletet csakis az újév elején várhatunk. Most mindenki el van foglalva zárszámadásaival és így élénkebb üzlet nem is lehetséges; különben ez a jelenség minden évben előfordul, — így az év végén Külföldről jöttek egy néhány kisebb megrendelések, de ez jóformán tekintetbe se vehető. Daczára ennek nem igen változtak az árak, mert egyrésztin malmaink még mindig el van foglalva az azelőtti rendelkezések által, másrésztin pedig a buzaárak emelkedése folytán. Már a jövő napokban az üzlet-kissé élénkebb lesz, az árak inkább folszálnak mint lejjebb mennek

A magyar kereskedelmi csarnok választmánya tegnap ülést tartott, melyen első sorban a kereskedelmi műszótár ügyében kiküldött bizottság tett jelentést, illetve javaslatot az iránt, hogy a csarnok járuljon hozzá a szótár anyagának beszerzéséhez oly módon, hogy gyűjtőiveket bocsásson ki az összes hazai kereskedelmi testületre, kereskedőkre és a kereskedelem ügye iránt érdeklődő egyénekhez, az általuk használt és általánosan szokásban lévő elnevezések és kifejezések egybegyűjtése végett.

A választmány a javaslatot elfogadta s ehhez képest az elnökség intézkedni fog a gyűjtőivek mielőbbi szétküldése iránt és a begyűlendő anyagot időről-időre az akadémiához juttatja.

Ezután az évi közgyűlés iránt tették meg a kellő intézkedéseket. A közgyűlés napjúl február hó 11-dikét tűzték s megbízták a titkár az évi jelentés egybeállításával. Elhatározták, hogy tisztelbeli tagokul Vámbéry Armin, Hoffmann Pált és Neményi Ambrust fogják ajánlani a közgyűlésnek. Végül a titkár 15 új tagot jelentett be.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Table with 2 columns: Station names and departure times. Includes Budapest, Ceglédre, Nagyvásáradra, and Erkezes sections.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Kedd, január 2-án adatik Ujévi üdvözet.

Farsangi iskola.

Vigjáték 5 felvonásban. Holnap: SIRIUS, Somló Sándor tragoediája.

Szerkesztői posta.

Szerkesztőségünkhez és ennek egyes tagjaihoz az új év alkalmából oly számos levelbeli üdvözet érkezett, hogy azokat egyenkint viszonzni idővesztegetés nélkül nem lehet. — Fogadják tehát mindazok, kik rólunk megemlékezni szivesek voltak, ez uton viszonti szives jó kívánalminkat.

Felélő szerkesztő: HENTALLER LAJOS.

Kiadótulajdonos: KUTASI IMRE.

